

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o kontrole realizácie externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky na gymnáziu a v strednej odbornej škole v SR v školskom roku 2018/2019

Inšpektori Štátnej školskej inšpekcie (ŠŠI) vykonali kontrolu externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) na **30** gymnáziách (G) a v **65** stredných odborných školách (SOŠ). Z nich bolo medzi G 5 cirkevných, 5 súkromných, medzi SOŠ 1 cirkevné a 11 súkromných. Bilingválnych bolo 6 G a 1 SOŠ. Vyučovaci jazyk maďarský mali 3 G, vyučovaci jazyk slovenský a maďarský 1 G a 5 SOŠ. MS z jednotlivých predmetov konalo na G 1 470 žiakov a v SOŠ 3 545, z toho bolo 175 žiakov (22 na G a 153 v SOŠ) so zdravotným znevýhodnením (ZZ).

Pripravenosť školy na externú časť a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky

Školy sa na EČ a PFIČ MS dobre pripravili a podali žiakom, zákonným zástupcom a učiteľom dostatok informácií o organizácii MS v predstihu. V prípravnej etape dodržiavali pokyny Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (NÚCEM) pre školských koordinátorov, administrátorov a predsedov školských a predmetových maturitných komisií (Pokyny). Pri kontrole zásielky č. 1 školskí koordinátori s riadiacimi zamestnancami skonštatovali kompletnosť doručených písomností. Pripravili potrebné počty podkladov spolu s ďalším materiálom, pričom rozdelili žiakov do skupín dodržiavajúc ich povolený maximálny počet. Spoločné skupiny so žiakmi iných škôl boli vytvorené v predmetoch anglický jazyk (ANJ) a nemecký jazyk (NEJ) v 4 kontrolovaných subjektoch¹.

Zodpovední vo všetkých školách zostavili po 2 zoznamy žiakov skupín a určili zapisovateľa tém PFIČ. Zaškolenie a výber administrátorov a pomocného dozoru sa realizovali v súlade s Pokynmi okrem 1 SOŠ², v ktorej pomocný dozor na spoločnej chodbe, kde prebiehala aj administrácia ANJ, vykonávala učiteľka tohto predmetu. Učebne určené na testovanie mali na dverách vyvesený aktuálny zoznam žiakov pre konkrétne dni MS.

V školách so žiakmi so ZZ konajúcimi MS bola rešpektovaná úprava podmienok testovania (predĺžený čas testovania alebo samostatná miestnosť). Školskí koordinátori postupovali podľa časového harmonogramu NÚCEM, pred dňom administrácie pripravili potrebné písomné materiály, CD nahrávky a prehrávače v dostatočnom počte.

Predsedovia školskej maturitnej komisie (ŠMK) a predsedovia predmetovej maturitnej komisie (PMK) boli vymenovaní podľa stanoveného termínu vo všetkých subjektoch, pri príprave EČ a PFIČ MS si dôsledne plnili úlohy. Výnimkou bola SOŠ³, v ktorej predseda PMK umožnil otvorenie obálky s testami pred časom určeným v Pokynoch.

Priebeh a organizácia administrácie testov externej časti maturitnej skúšky

ŠŠI realizovala v 95 školách súhrnne v jednotlivých dňoch 99 kontrol EČ a PFIČ MS (resp. EČ MS v matematike – MAT). V 4 školách školskí inšpektori skontrolovali 2 rôzne predmety v 2 dňoch. Z nich bolo 39 inšpekcií vo vyučovacích jazykoch, 36 v cudzích jazykoch, 21 v MAT a 3 v predmete slovenský jazyk a slovenská literatúra.

---

¹ Stredná odborná škola informačných technológií, Hlinická 1, Bratislava; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Nivy 2, Šaľa, organizačná zložka Spojenej školy, Nivy 2, Šaľa; Súkromné gymnázium, P. Križku 390/4, Kremnica; Stredná odborná škola technická, Podjavorinskej 22, Prešov, organizačná zložka Spojenej školy, Podjavorinskej 22, Prešov

² Stredná odborná škola veterinárna, Námestie mladých poľnohospodárov 2, Košice

³ Súkromná stredná umelecká škola, Ul. J. Lettricha 3, Martin

Tabuľka č. 1: Počet žiakov konajúcich EČ MS podľa predmetov (na G a v SOŠ) a počet žiakov so ZZ

Predmety		SJL	SJSL	MJL	ANJ	NEJ	RUJ	SPJ	MAT	Počet žiakov spolu	Z toho žiaci so ZZ
Druh školy	Počet škôl	Počet žiakov									
G	30	565	113	40	267	46	-	1	438	1 470	22
SOŠ	65	1 379	22	-	1 861	142	45	-	96	3 545	153
spolu	95	1 944	135	40	2 128	188	45	1	534	5 015	175

Predseda ŠMK, predsedovia PMK a riaditelia škôl v príslušných dňoch administrácie skonštatovali neporušenosť zásielky č. 2 a doručenie všetkých potrebných materiálov. Pridelenie administrátorov pre skupiny žiakov predsedovia PMK zrealizovali podľa Pokynov. V 1 SOŠ⁴ tak predseda nepostupoval, keď akceptoval výber zvolený školským koordinátorom.

Školskí koordinátori v súčinnosti s predsedami PMK skontrolovali materiály pripravené na testovanie a overili neporušenosť obálok s testami a zvukovými nahrávkami. K nedodržaniu Pokynov došlo v 2 subjektoch⁵ – v jednom odovzdali materiály administrátorom pred určeným časom, v druhom obálky s testami odpečatili prv, ako stanovil harmonogram NÚCEM a nebolo možné objektívne zistiť, či sa na odpečatení priamo podieľali aj predsedovia PMK a ŠMK.

Administrátorov pred odchodom do učebni poučili o správnom rozdaní testov, kvalitu tlače ktorých overili, prepočítali ich, rovnako preverili kvalitu nahrávok zvukových nosičov. V 1 subjekte⁶ došlo k opätovnému konaniu v rozpore s Pokynmi. Škola nezabezpečila možnosť preskúšania nahrávok a prehrávačov, administrátori neskontrolovali testy včas a kontrolu vykonali až v učebniach, v 1 prípade CD nahrávku až po príchode žiakov (ANJ, skupina 18).

V stanovenom čase koordinátori vyzbierali nepoužité testy a odpovedové hárky (OH) a administrácia prebiehala podľa harmonogramu. Pomocný dozor v inej SOŠ⁷ (triedna učiteľka časti žiakov) pomáhala administrátorke pri rozdávaní testov a OH v priebehu zadávania úvodných pokynov v triede.

Rozdanie testov žiakom podľa Pokynov nerešpektovali v 2 SOŠ⁸, v ktorých administrátori boli nedôslední, takže testy žiakov sediacych vedľa seba v susedných radoch mali rovnaké kódy (MAT, SJL) a v inom subjekte⁹ (s opätovným porušením Pokynov) administrátor neposkytol úplné informácie o vpisovaní odpovedí do OH, čas na prezretie testu a správnosť vyplnenia záhlaví OH dokonca kontroloval počas znenia nahrávky pri administrácii časti testu ANJ – listening. Administrátorka na 1 G¹⁰ dala pokyn na skorší začiatok administrácie (MAT), ale dodržala predpísanú časovú dĺžku administrácie. Nepozorne postupovala administrátorka na ďalšom G¹¹, keď žiakovi so ZZ nepredĺžila čas práce s CD nahrávkou podľa aktuálnych Pokynov (žiak požiadal o opakovanie tejto časti EČ a PFIČ v náhradnom termíne). K zlyhaniu prehrávacej techniky ani CD nosičov v kontrolovaných subjektoch nedošlo.

Ukončovanie administrácie prebiehalo predpísaným spôsobom, administrátori odovzdali testy, OH a ostatné materiály v určenom čase a skontrolovali ich spolu so školskými koordinátormi. Pri následnom roztriedení a oddeľovaní OH bolo zistené neprepísanie odpovedí

⁴ Stredná odborná škola elektrotechnická, Sibírska 1, Trnava

⁵ Stredná odborná škola elektrotechnická, Sibírska 1, Trnava; Súkromná stredná umelecká škola, Ul. J. Lettricha 3, Martin

⁶ Stredná odborná škola elektrotechnická, Sibírska 1, Trnava

⁷ Stredná odborná škola veterinárna, Námestie mladých poľnohospodárov 2, Košice

⁸ Gymnázium Árpáda Vámbéryho s vyučovacím jazykom maďarským – Vámbéry Árpád Gimnázium, Nám. sv. Štefana 1190/4, Dunajská Streda – Dunaszerdahely; Stredná zdravotnícka škola, Kukučínova 40, Košice

⁹ Stredná odborná škola elektrotechnická, Sibírska 1, Trnava

¹⁰ Gymnázium A. Vrábla, Mierová 5, Levice

¹¹ Gymnázium Jána Papánka, Vazovova 6, Bratislava

na kópiu OH 1 žiaka G¹² (SJSJL, skupina 01), čo vyriešili odpísaním odpovedí z originálu OH vedľa nečitateľných odpovedí pod dohľadom predsedu PMK a ŠMK. Rovnaký problém v OH 3 žiakov inej školy¹³ odstránili preškrtnutím nečitateľnej odpovede a doplnením odpovede do kópie samotnými žiakmi pod dohľadom predsedu PMK, ale za neprítomnosti predsedu ŠMK a školských inšpektoriek. U jedného žiaka tejto SOŠ nebol viditeľný ani kód školy a rodné číslo, údaje doplnil na kópiu predseda PMK, čo potvrdil podpisom. Po kontrole boli originály a kópie OH vložené do osobitných obálok a uložené na zabezpečené miesto.

V tejto časti EČ MS sa v činnosti predsedov ŠMK a predsedov PMK vyskytlo v plnení povinností niekoľko nedostatkov. Išlo o porušenie zásady náhodného výberu administrátorov a nedohliadnutie na plynulý a regulárny priebeh EČ MS (dodržanie harmonogramu, činnosť administrátorov, neregulárny spôsob prepísania slabo viditeľných odpovedí).

Priebeh administrácie písomnej formy internej časti maturitnej skúšky z vyučovacích, druhých vyučovacích a cudzích jazykov a slovenského jazyka a slovenskej literatúry

Školskí koordinátori v úvode administrácie PFIČ rozдали administrátorom potrebný počet hárkov, dvojhárkov a ďalšie materiály, zabezpečili zápis zadaní, skontrolovali jeho správnosť a zadanía rozmnožili. Dodržiavali pri tom harmonogram a vyzbierali prebytočné tlačivá PFIČ. Počas zverejňovania zadaní administrátor 1 SOŠ¹⁴ nevykonával v učebni dozor nad žiakmi, po príchode dal pokyn na začatie administrácie a neposkytol žiakom čas určený na výber témy.

Administrácia PFIČ a jej ukončovanie boli bez rušivých momentov a prejavov nekorektného správania zo strany žiakov aj administrátorov. Predsedovia PMK a predsedovia ŠMK postupovali v takmer všetkých školách v súlade s Pokynmi, úlohy si plnili zodpovedne, s výnimkou nedohliadnutia na prítomnosť administrátora v učebni počas zverejňovania zadaní PFIČ.

Hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou

Predsedovia PMK prevzali neporušené obálky s originálmi OH „pero“ a pomocným hodnotiteľom prideliť OH na hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou (ÚKO), pričom ich oboznámili s postupom hodnotenia. Rozmnožené Kľúče správnych odpovedí (Kľúč) k ÚKO EČ MS boli v školách k dispozícii v potrebnom počte. Školskí inšpektori zistili, že predseda PMK v 1 SOŠ¹⁵ nepodal hodnotiteľom úplné informácie o postupe a spôsobe hodnotenia (nemal Pokyny na hodnotenie ÚKO) a školský koordinátor nezabezpečil tieto Pokyny ani pre hodnotiteľov. Výrazným nedostatkom v tomto subjekte bolo hodnotenie niektorých OH v rozpore s Kľúčom a Pokynmi – správne odpovede hodnotené ako nesprávne, prázdny riadok ako nesprávna odpoveď a prečiarknutá odpoveď ako žiadna, čo poukazovalo na nekvalitnú prácu hodnotiteľov aj predsedu PMK. Na 1 G¹⁶ bola uznaná nesprávna odpoveď (úloha č. 46 v teste zo SJSJL) ako správna, čo predsedníčka PMK pri kontrole ohodnotených OH nezistila a chybu opravila až po upozornení školskou inšpektorkou. Ďalšie nedostatky sa zistili v SOŠ¹⁷, v ktorej boli u viacerých žiakov skupín 04 a 05 (ANJ B1) vykonané väčšie počty opráv. V prípade 1 žiaka boli z 5 prepísaných odpovedí 2 prepísané totožne a 3 z nesprávnych na správne iným perom. Kontrolou rodných čísel bolo zistené, že išlo o jedného zo žiakov, ktorým bolo umožnené opraviť OH za prítomnosti predsedu PMK bez prítomnosti 2 školských inšpektorov, ktorí v tom čase kontrolovali iné skupiny. Späťne nebolo možné posúdiť, či všetky opravy vykonali

¹² Gymnázium Petra Pázmáňa s vyučovacím jazykom maďarským – Pázmány Péter Gimnázium, Letomostie 3, Nové Zámky

¹³ Stredná priemyselná škola elektrotechnická S. A. Jedlika – Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskola, organizačná zložka Spojenej školy, Komárňanská 28, Nové Zámky

¹⁴ Stredná odborná škola elektrotechnická, Hviezdoslavova 44, Stropkov

¹⁵ Stredná odborná škola elektrotechnická, Sibírska 1, Trnava

¹⁶ Gymnázium Petra Pázmáňa s vyučovacím jazykom maďarským – Pázmány Péter Gimnázium, Letomostie 3, Nové Zámky

¹⁷ Stredná priemyselná škola elektrotechnická S. A. Jedlika – Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskola, organizačná zložka Spojenej školy, Komárňanská 28, Nové Zámky

pod dozorom predsedu PMK alebo boli vykonané počas administrácie. V inej SOŠ¹⁸, viacerí žiaci skupiny č. 33 (ANJ) dosiahli neštandardne dobré výsledky napriek svojmu slabému prospechu (stupeň dostatočný) a väčšina z nich mala v OH (krížik) zhodne označené správne alebo nesprávne odpovede. Školská inšpektorka, ktorá vykonávala kontrolu administrácie EČ v inej skupine, upozornila na túto skutočnosť, predseda PMK k nej nezaujal žiadne stanovisko.

Odborné a organizačné problémy v niektorých školách riešili konzultáciou s NÚCEM¹⁹. Riaditelia podpísaný Protokol o administrácii EČ a PFÍČ MS spolu s ohodnotenými a prepočítanými OH uloženými v bezpečnostnej obálke a ostatnými materiálmi pripravili v spolupráci so školskými koordinátormi a predsedami PMK a ŠMK na odoslanie.

Závery

K realizácii EČ a PFÍČ MS pristúpili na väčšine škôl zodpovedne, uskutočnila sa v súlade s právnymi predpismi a pokynmi NÚCEM. Časť školských koordinátorov, administrátorov, predsedov predmetových maturitných komisií a iných zainteresovaných bola pri plnení svojich úloh menej dôsledná. K porušeniam Pokynov, došlo v tomto školskom roku v menšom počte škôl ako v predchádzajúcich, ale skutočnosť, že viac nedostatkov sa vyskytuje v stredných odborných školách ako na gymnáziách (aj s ohľadom na pomer ich počtov), zostala nezmenená. Rovnako ako fakt, že ojedinele školy i predsedovia predmetových maturitných komisií nevenujú prípravu na EČ a PFÍČ MS dostatočnú pozornosť, povinnosti si riadne neplnia a dopúšťajú sa viacnásobných porušení pokynov NÚCEM²⁰.

Najčastejšie Pokyny nedodržiavali administrátori (kontrola kvality testov a nahrávok až v učebniach – ojedinele počas počúvania nahrávky, nesprávne rozdanie testov, nevykonávanie dozoru v triede počas zverejňovania zadání PFÍČ, neposkytnutie úplných informácií a pokynov žiakom pred testovaním, času na prezretie testov a výber témy PFÍČ a nepredĺženie administrácie žiakovi so zdravotným znevýhodnením atď.). Nedostatky zo strany predsedov PMK vyplývali z nedôslednosti (nedodržiavanie harmonogramu činností, spôsob výberu administrátorov a dohliadanie na ich činnosť, nepripravenosť na hodnotenie úloh s krátkou odpoveďou, ich nesprávne hodnotenie, nedôsledná kontrola ich hodnotenia). Závažným pochybením bolo uznanie nesprávnej odpovede za správnu bez konzultácie s NÚCEM. Slabšou stránkou práce časti školských koordinátorov bolo dodržanie časového harmonogramu, neskontrolovanie testov a nahrávok pred odchodom administrátorov do tried a výber pomocného dozoru.

Na odstránenie nedostatkov súvisiacim s dodržiavaním právnych predpisov a plnením pokynov NÚCEM uplatnila Štátna školská inšpekcia voči vedúcim pedagogickým zamestnancom kontrolovaných subjektov 1 odporúčanie a uložila alebo uložila prijať 14 opatrení.

Iné zistenia

- Zákonní zástupcovia žiaka s pervazívnou poruchou, ktorý nebol vedený ako integrovaný žiak²¹, požiadali na základe odporúčania centra špeciálno-pedagogického poradenstva o možnosť pracovať v samostatnej triede (bez ďalšej úpravy podmienok a za prítomnosti administrátora). Požiadavke škola vyhovel. Na tom istom G 1 žiačka neakceptovala pokyn týkajúci sa vypnutia a odloženia mobilného telefónu, ktorý jej počas administrácie testu zazvonil. Po vyzvaní administrátora ho vzápätí vypla a odložila na určené miesto. Privolaná predsedníčka PMK

¹⁸ Stredná odborná škola technická, organizačná zložka Spojenej školy, Podjavorinskej 22, Prešov – V subjekte bola v tomto školskom roku na podnet NÚCEM vykonaná inšpekcia Kontrola odpovedových hárkov z externej časti maturitnej skúšky v strednej odbornej škole.

¹⁹ Gymnázium, Bílikova 24, Bratislava; Gymnázium – Gymnázium Adyho 7, Štúrovo; Stredná priemyselná škola elektrotechnická S. A. Jedlika – Jedlik Ányos Elektrotechnikai Szakközépiskola, organizačná zložka Spojenej školy, Komárňanská 28, Nové Zámky

²⁰ Stredná odborná škola elektrotechnická, Sibírska 1, Trnava

²¹ Gymnázium Armina Vámbéryho s vyučovacím jazykom maďarským – Vámbéry Armin Gimnázium, Nám. sv. Štefana 1190/4, Dunajská Streda – Dunaszerdahely

a predsedníčka ŠMK vzniknutý problém prešetrili a vzhľadom na to, že žiačka telefón pri riešení úloh preukázateľne nepoužívala, dostala povolenie pokračovať v MS ďalej.

- Na 1 gymnáziu²² pri kontrole správnosti vyplnenia údajov v záhlaví OH bola u žiačky s ukrajinskou národnosťou a štátnou príslušnosťou zistená odlišnosť rodného čísla od uvedeného v pripravenom zozname žiakov. Rodné číslo z OH zapísané žiačkou súhlasilo s rodným číslom v jej preukaze o povolení pobytu na území Slovenskej republiky.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- kontrolovať zaškolenie administrátorov a zabezpečiť dôkladné naštudovanie pokynov NÚCEM administrátormi a školskými koordinátormi
- hodnotiť nedôsledné plnenie úloh pri EČ a PFČ MS vyplývajúce z pokynov NÚCEM pre školských koordinátorov, administrátorov, pomocných hodnotiteľov a predsedov PMK v interných predpisoch ako závažné porušenie pracovnej disciplíny

Odborom školstva okresného úradu v sídle kraja

- využívať viacročné inšpekčné zistenia ŠŠI (konkrétne nedostatky a ich príčiny) pri príprave predsedov PMK a zabezpečiť odbornú prípravu s dôrazom na dôslednú kontrolu práce administrátorov

NÚCEM

- upraviť explicitne v pokynoch pre predsedov PMK a školských koordinátorov postup v prípade, keď pri oddeľovaní OH zistia nepretlačenie všetkých odpovedí na testové úlohy na kópiu, čo spôsobuje nesúlad medzi originálom a kópiou

---

²² Gymnáziu, Školská 1232/26 Vrábľa